

ружки и високи слънчогледи. Тукъ-тамъ, срѣдъ склупенитѣ кжщурки бѣлѣха тежки, безвкусно сградени домове съ зелени веранди, спуснати штори и зимни градини. Нови кжщи, строени неотдавна, тѣ дигаха надъ низките стрѣхи нахални и плоски лица. Нѣколко фабрични кумини димѣха въ крайнинитѣ, а на малката нова гара влакътъ пристигаше, воденъ отъ локомотивъ, обѣрнатъ заднишкомъ. Тя влѣзе въ грацското читалище, дето по-рано винаги бѣ пълно съ млади хора: само двама старци четѣха вестници, отъ стенитѣ гледаха строго портретитѣ на нѣкогашнитѣ мѣстни родолюбци, а по вратитѣ висѣха пѣстри плакати за кино. Старата мраморна чешма до черквата, сградена отъ божигробски поклонникъ, бѣ пресъхнала, златарскитѣ дюкянчета ги нѣмаше, а отсреща се хилдѣха Кривитѣ огледала на «модерна бръснарница». Но когато стигна до малкия площадъ предъ джамията, Вѣра изтрѣпна отъ мжка: столѣтната клонеста круша — гордостта и светинята на града, на която бѣха увиснали презъ вѣстнането шестима буйни младежки, бѣ отсѣчена до дѣно. Тамъ се дигаше постройка съ магазини, ролетки и балкони. Буря бѣ профучала надъ тоя край и бѣ смела всичко, което бѣ по-рано негова душа, безъ да му даде взамѣна нова. Срѣщаше чужди, каменни лица, стегнати мжже съ златни верижки, и високо разсмѣни нагиздени дами, които се извръщаха да я изгледатъ. Срѣщаше младежки и момичета, бледи, изцапани отъ сажди, съ вѣрзопчета подъ ржка, които бѣрзаха край стенитѣ, безъ да я погледнатъ. Спрѣ се при свои нѣкогашни другарки, майки днесъ на нѣколко деца, развлѣчени и бѣбриви, и не намираше какво да поговори съ тѣхъ, дори минута-две . . .

. . . Но где бѣ излетѣлъ онъ здравъ, самоувѣренъ, заключенъ въ себе си животъ, който звѣнтѣше нѣкога тукъ? Нима тѣй безследно се губи всичко — и вдѣхновеното творчество, и мисъльта, и вѣрата на безброй поколѣния, минали като сѣнки презъ тоя градъ? И красотата и пламъка въ душата, и тежката дума, напоена съ мисъль и цѣлото дѣло на Кирила и на мнозина още — мигаръ бѣха умрѣли съ тогавашнитѣ дни? Единъ безименъ протестъ, нѣкакъвъ бунтъ за вѣрховна справедливостъ се издигаше въ нея — и искаше отговоръ. Тя се движеше